

REVISORSEXAMEN
Del I

Maj 2003

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	19 maj 2003
Skrivtid:	2 x 4 timmar, varav 4 timmar för del I
Hjälpmedel:	Alla hjälpmedel är tillåtna förutom kontakt med andra personer (t.ex. via mobiltelefon eller dator)
Krav för godkänt resultat:	75 poäng av 100 utan några särskilda krav på fördelning av poäng på olika uppgifter

Rekommenderat arbetssätt

Förutsättningarna för godkänt resultat förbättras av ett strukturerat tillvägagångssätt vid genomförandet av provet. Det är av särskild vikt att:

- använda tillräckligt med tid för inläsning av praktikfallen
- fördela tiden utifrån varje uppgifts svårighetsgrad och poängantal
- beakta att frågeställningen kan inrymma många aspekter och ämnesområden

Utformning av svar

Du lämnar alltid dina svar i egenskap av godkänd revisor. Vid avgivande av svar bör du:

- svara på ett strukturerat sätt med tydligt och korrekt språkbruk
- ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar
- markera eventuella citat med kursiv stil

För det fall någon uppgift är oklar finns möjlighet för provvakten att kontakta provkonstruktören för eventuellt förtydligande.

Bedömning

Bedömning av svar, som skall lämnas på bifogade svarsblanketter eller utskrifter från PC, sker utifrån en svarsmall. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i en fråga omfattande fyra poäng:

- sakinnehåll i lämnat svar (3 p)
- struktur och språk (1 p)

Revisorsexamen del I, maj 2003

Poängsättningen innebär följande:

4 p - Bra svar

3 p - Tillfredsställande svar

2 p - Vissa brister

1 p - Stora brister

0 p - Uteblivet eller felaktigt svar

Som framgår av modellen för poängsättning läggs tyngdpunkten på sakinnehållet i lämnat svar.

	<u>Poäng</u>
1. Pharmainvent AB	32
2. Mixpack Holding AB	<u>18</u>
	50

Lycka till!

1. PHARMAINVENT AB (32 p)

Bakgrund

Du är sedan två år tillbaka revisor i 12 utvecklingsföretag inom bioteknik. Företagen har sitt ursprung i den akademiska forskningen vid universitet i Lund. Det första uppdraget erhöLL du efter upphandling och de övriga uppdragen har du erhållit som en följd av att ditt namn blivit känt i forskarvärlden.

Deluppgift 1.1

Två forskare inom biokemi, Anna Eriksson och Marcus Karlsson, ska tillsammans med Karl Pettersson, tidigare managementkonsult, i juli 2003 bilda företaget Pharmainvent AB. Räkenskapsår avses bli kalenderår.

Företagets affärsidé ska vara att kommersialisera forskning som bedöms vara världsledande. Forskningsresultaten är skyddade genom ett svenskt patent. Ansökningar har också lämnats in för att erhålla ett motsvarande skydd på viktiga utländska marknader.

Anna, Marcus och Karl kommer att sitta i styrelsen. Karl föreslås bli VD i företaget.

Karl kontaktar dig per telefon i maj 2003 och föreslår ett första möte för att du ska få höra mer om planerna för Pharmainvent AB. Att du ska bli revisor kommenterar han som självklart med tanke på att du ju ”ändå reviderar alla andra nya bioteknikföretag på orten”. På din fråga om hur mycket tid Karl bedömer att mötet kräver blir svaret en timme.

Uppgift (6 p):

Vilka frågeställningar tar du upp och vilken information behöver du från de tilltänkta styrelseledamöterna inför ett eventuellt revisionsuppdrag? Svara i punktform under lämpliga huvudrubriker.

Deluppgift 1.2

Det har blivit september 2003. Utöver Karl, Anna och Marcus har företaget knutit ytterligare fyra medarbetare till företaget, varav en assistent, Susanne Nilsson, som också sköter den löpande bokföringen. Hon har tidigare haft en motsvarande funktion inom en advokatbyrå, men har aldrig svarat för upprättande av årsbokslut eller årsredovisning.

En medarbetare till dig, Morgan Johnsson, har påbörjat revisionen och har vid sin första revisionsinsats inhämtat bolagshandlingar och dessutom läst samtliga verifikationer som hittills bokförts. Förutom rörelsetillhörigheten har Morgan försökt bedöma om konteringen gjorts på ett rimligt sätt. Efter besöket hos Pharmainvent AB har Morgan i ett mejl sammanfattat sina iakttagelser på följande sätt till dig:

Revisorsexamen del I, maj 2003

”Löpande administrativa utgifter konteras på ett korrekt sätt. Däremot är jag osäker på hur utgifter knutna till de fem forskningsprojekten ska hanteras. För närvarande sker aktivering av samtliga utgifter hänförliga till forsknings- och utvecklingsprojekten. Dessutom har Karl nämnt att företaget ska allokera delar av de administrativa utgifterna inklusive hans VD-lön genom aktivering på projekten efter en fördelningsnyckel.

Är det verkligen rätt att redovisa så här? Om de aktiverade utgifterna hade kostnadsförts hade Pharmainvent AB varit på gränsen till likvidationsplikt!

Tacksam om du återkommer till mig så vi får diskutera hur vi ska agera!

Hälsningar/Morgan”

Uppgifter (6 p):

- a) Vad ber du Morgan förbereda inför ett möte med dig?
- b) Vilka övergripande frågeställningar finns det därefter anledning att ta upp med Karl och Pharmainvent AB?

Deluppgift 1.3

Vi har nu kommit till november 2003 och företaget är i behov av ytterligare finansiering. En forskningsstiftelse har som ”ett stöd till banbrytande forskning” utbetalat ett bidrag om 5 mnkr till Pharmainvent AB. Av de handlingar du tagit del av finner du att bidraget är villkorslöst, d.v.s. någon motprestation förväntas inte. Det framgår inte heller om bidraget är tänkt att avse en viss period eller ett visst år. Av Morgan Johnssons anteckningar kan du utläsa att bidraget i sin helhet intäktsförts och att utgående mervärdesskatt redovisats som vid normal försäljning.

Underhandsdiskussioner mellan Karl och företrädare för forskningsstiftelsen indikerar att det under 2004 kan bli aktuellt med ytterligare bidrag i samma storleksordning. Karl återkommer ofta till det sistnämnda då han är angelägen att i årsredovisningen för 2003 lyfta fram möjligheten till fler bidrag. Några andra intäkter har ännu inte redovisats i verksamheten.

Uppgifter (6 p):

- a) Hur bedömer du att bidraget om 5 mnkr bör hanteras ur dels redovisningssynpunkt, dels mervärdesskatte- och inkomstskattesynpunkt?
- b) Hur ser du på Karls önskemål att i den kommande förvaltningsberättelsen presentera möjligheten att få fortsatta bidrag?

Deluppgift 1.4

Vi befinner oss i december 2003. Då det första årsbokslutet närmar sig inbjuds du att delta vid ett styrelsemöte. Utöver att styrelsen önskar få veta hur du ser på din roll som revisor i

Revisorsexamen del I, maj 2003

Pharmainvent AB vill man diskutera olika frågor med tanke på det förestående årsbokslutet.

Efter att Karl kortfattat beskrivit hur han och de övriga i styrelsen ser på företagets utveckling och du fått möjlighet att kommentera dina iakttagelser från revisionen följer en diskussion om ansvarsfördelningen styrelse/ledning – revisor. Det framstår klart att styrelsen vill lägga över ansvaret för kvaliteten i redovisningen på dig. Vidare önskar man att du tar ansvar för att årsredovisningen blir upprättad på ett korrekt sätt och att du "självfallet också" svarar för upprättandet av deklARATIONEN och alla eventuella kontakter med skattemyndigheten. Styrelsens bestämda uppfattning bottenar i att de önskar koncentrera sig på utvecklingen av företaget samtidigt som de saknar kompetens och erfarenhet från redovisning och beskattning. En kommentar lyder: "Vilken är annars revisorns främsta roll?"

Uppgifter (8 p):

- a) Klargör hur du ser på dina möjligheter att möta styrelsens förväntningar.
- b) Vilken är din främsta roll som revisor i Pharmainvent AB och i andra aktiebolag?

Deluppgift 1.5

Karl Pettersson, VD och styrelseledamot i Pharmainvent AB, har i oktober 2003 accepterat ett erbjudande om att bli VD i ett dotterföretag till ett välkänt börsnoterat företag. Karl har därför med omedelbar verkan avgått som VD och styrelseledamot i Pharmainvent AB. Vidare har Karl, efter samråd med Anna och Marcus, avyttrat samtliga aktier till Robert Andersson, som utsetts till ny VD och styrelseledamot i företaget.

I december 2003 upptäcker Susanne Nilsson att Karl efter anställningens upphörande utnyttjat sin tidigare firmateckningsrätt genom att på företagets bekostnad köpa en privat vara hos en av företagets leverantörer. Dessutom har Karl gjort ett uttag hos företagets bank om 30 000 kronor som han ansett motsvara intjänad semesterersättning, vilken Anna och Marcus tidigare nekat honom. Allt detta har möjliggjorts av att företaget ännu inte ändrat firmateckning och fullmakter med beaktande av VD-bytet.

Anna har anlitat en jurist för att pröva möjligheterna att få pengarna tillbaka. Anna, som är upprörd, ställer följande frågor till dig:

1. Hur ska företaget kunna återkalla Karls firmateckningsrätt och skydda sig mot ytterligare kostnader?
2. Hur kan firmateckningsrätt och övriga fullmakter utformas för att förstärka den interna kontrollen så att detta inte upprepas?

Uppgift (6 p):

Besvara Annas frågor!

2. Mixpack Holding AB (18 p)

Bakgrund

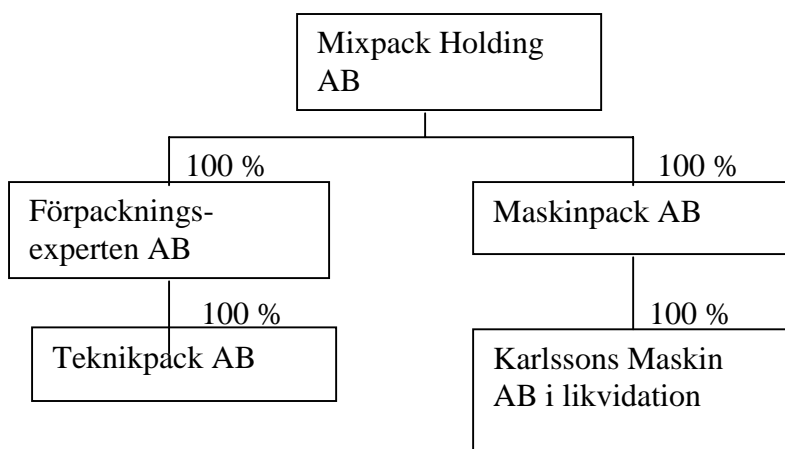
Du är revisor i Mixpack-koncernen som bedriver tillverkning av förpackningar i plast och kartong. Mixpack Holding AB är moderföretag till de helägda dotterföretagen Förpackningsexperten AB och Maskinpack AB.

Förpackningsexperten AB:s verksamhet består i tillverkning av förpackningar och är i ett expansivt skede. Företaget svarar för en stor andel av koncernens nettoomsättning. Satsningar på produktutveckling och hög kvalitetsmedvetenhet har lett till stor efterfrågan på företagets produkter och detta har i sin tur lett till planer på etablering i utlandet. Styrelsen består i huvudsak av externa ledamöter. VD Bo Nilsson och ekonomichef Sven Lundström ingår inte i styrelsen men är i regel närvarande vid styrelsemöten.

Förpackningsexperten AB äger samtliga aktier i Teknikpack AB, som bedriver tillverkning och service av förpackningsmaskiner.

Maskinpack AB säljer förpackningsmaskiner på agenturbasis. Företaget innehar samtliga aktier i Karlssons Maskin AB i likvidation.

En sammanfattande bild över de i koncernen ingående företagen framgår nedan.

Företagens räkenskapsår är kalenderår. Nedan framgår finansiell information för Mixpack-koncernen:

Översikt (tkr)	2002	2001	2000
Nettoomsättning	108 550	93 665	74 510
Resultat efter finansiella poster	5 225	4 452	3 650
Balansomslutning	57 605	50 850	49 444
Medelantalet anställda	114	109	96

Revisorsexamen del I, maj 2003

Deluppgift 2.1

Well-Pack AB är ett litet företag inom förpackningsbranschen som har specialiserat sig på att ta fram förpacknings- och emballagelösningar i wellpapp. Ägaren till företaget, David Andersson, börjar närma sig pensionering och har lämnat ett erbjudande till styrelsen i Förpackningsexperten AB om att förvärva aktierna i hans företag.

Styrelsen i Förpackningsexperten AB har i samband med ett styrelsemöte i januari 2003 beslutat att utreda möjligheterna att förvärva inkråmet (exklusive likvida medel) omfattande Well-Packs rörelse. Köpeskillingen, som bestämts till 3 200 tkr, ska erläggas genom att en revers utfärdas. Med anledning av detta får ekonomichefen Sven Lundström i uppdrag att utreda olika aspekter av inkråmsförvärvet och samtidigt upprätta en förvärvsanalys.

Well-Pack AB:s balansräkning enligt periodbokslutet per 2003-03-31 i sammandrag (tkr):

Immateriella anläggningstillgångar	90
Materiella anläggningstillgångar	1 196
Varulager	870
Kortfristiga fordringar	2 351
Likvida medel	<u>1 504</u>
Summa tillgångar	6 011
Eget kapital	3 250
Obeskattade reserver	960
Kortfristiga skulder	<u>1 801</u>
Summa eget kapital och skulder	6 011

Nedan följer Svens förslag till redovisning av förvärvet av inkråmet (belopp i tkr):

Köpeskillning	3 200
Immateriella anläggningstillgångar	90
Materiella anläggningstillgångar	1 196
Varulager	870
Kortfristiga fordringar	2 351
Kortfristiga skulder	- 1 801
Goodwill	494

Sven kontaktar dig inför styrelsemötet och vill att du granskar och lämnar synpunkter på hans förslag till förvärvsanalys.

Din medarbetare på uppdraget har vid granskningen gjort följande iakttagelser:

- Innevarande räkenskapsår (2003) har företaget aktiverat utgifter för utveckling av en hemsida (90 tkr).
- Företagets datorutrustning är bokförd till 250 tkr, bedömt marknadsvärde 100 tkr.
- Företaget innehar en hyresrätt för lagerlokal, ursprungligt anskaffningsvärde är helt avskrivet, bedömt marknadsvärde 75 tkr.

Revisorsexamen del I, maj 2003

- Well-Pack AB har nyligen godkänt ett garantiåtagande för leveransfel i varor uppgående till 90 tkr. Varorna levererades under januari 2003.
- Företaget har gjort en uppgörelse med en anställd om s.k. avtalspensionering per augusti 2003. Enligt en förhandsinformation från försäkringsföretaget kommer denna uppgörelse att innebära en kostnad för Well-Pack AB på ca 250 tkr.

I övrigt överensstämmer bokförda värden med bedömda marknadsvärden.

Uppgifter (6 p):

Granska och kommentera Svens förslag till förvärvsanalys.

Deluppgift 2.2

Styrelsen för Teknikpack AB fattade år 2001 beslut om att investera i en ny datoriserad produktionsanläggning för tillverkning av förpackningsmaskiner. Investeringen bedömdes ha stor betydelse för att effektivisera tillverkningsprocessen och möjliggöra leverans av mer avancerade maskiner.

Maskinansvarig på Teknikpack AB och en inhyrd konsult tog fram underlag till en investeringskalkyl på vilken investeringsbeslutet sedermera baserades. Av investeringskalkylen framgick, förutom utgifter för själva grundinvesteringen, även uppgifter om löpande in- och utbetalningar per år, beräknad ekonomisk livslängd och kalkylränta.

I samband med bokslutsrevisionen per 2002-12-31 får du kännedom om att det förekommit interna diskussioner kring det pågående investeringsprojektet. Mot bakgrund av investeringsprojektets betydelse hade en branschkundig expert kontaktats för genomgång av beslutsmaterial och planering för den fortsatta installationen. Vid denna genomgång uppdagades felaktigheter i den ursprungliga kalkylen, bl.a. alltför optimistiska kostnadsbesparingar, direkta felräkningar och avsaknad av diskontering av inbetalningsöverskott.

Det har visat sig att investeringen blir dyrare än vad som ursprungligen beräknades. Det föreligger därmed osäkerhet beträffande den framtida lönsamheten. På grund av detta har två nya alternativa investeringskalkyler tagits fram, en pessimistisk kalkyl och en mer optimistisk.

Under bokslutsrevisionen tar du del av de båda investeringskalkylerna och gör intervjuer med personer inom projektet respektive företagsledningen. Den information du erhåller indikerar att investeringen, som nu är upparbetad till 25 %, kan komma att redovisa ett negativt utfall. Projektledaren har vidare bett att få lämna projektet för andra arbetsuppgifter.

I samband med provkörningarna i april 2003, är osäkerheten om investeringens utfall än större. Ett värsta scenario är att det finns risk för att projektet inom ett par år kan äventyra företagets framtid.

I maj 2003 erhåller du ett utkast till årsredovisning för räkenskapsåret 2002. Av utkastet framkommer inget om osäkerheten kring investeringsprojektet. På din fråga om förhållandena rörande investeringen och dess betydelse för resultat och ställning inte borde framkomma i årsredovisningen får du till svar att investeringen, om möjligt, inte ska kommen-

Revisorsexamen del I, maj 2003

teras. Du förstår att detta beror på att företaget inte vill skapa oro inför fortsatt finansiering av projektet.

Uppgifter (8 p):

- a) Hur påverkas din revision av osäkerheten i den pågående investeringen?
- b) Vilka möjligheter ser du för styrelsen att i årsredovisningen avstå från att upplysa om investeringen?

Deluppgift 2.3

Teknikpack AB:s årsredovisning för räkenskapsåret 2002 har i början av juni 2003 undertecknats av samtliga i styrelsen utom en (fyra av fem). Styrelseledamoten Anders Eriksson vägrar att underteckna årsredovisningen då han anser att företagets redovisning av det stora investeringsprojektet inte återspeglar verkligheten. Han ifrågasätter det bokförda värdet och avsaknaden av kommentarer om riskerna i projektet.

Övriga styrelseledamöter är irriterade då Anders tidigare haft möjlighet att lämna synpunkter. Anders vidhåller emellertid sin ståndpunkt. Mot denna bakgrund kallas du till ett extra styrelsemöte för att delta i diskussionen om hur situationen ska kunna hanteras. Efter en lång diskussion frågar Anders vilka praktiska tillvägagångssätt som står till buds i den låsta situationen.

Uppgift (4 p):

Besvara frågan från Anders. Du förväntas svara utifrån förutsättningen att Anders ska fortsätta som styrelseledamot.